

Non formal education: The international award for Young People

Ontwikkelingsuitdaging via school, buiten schooltijd

Er is een internationaal project in de wereld waar ook sommige scholen in Nederland aan meedoen dat inspeelt op dit principe van ervaringsleren, niet via boeken maar door te doen ('non formal education'): 'International award for Young People'.

TEKST MAARTEN MASSINK

Leren door doen

Tijdens LO-lessen hebben wij vooral aandacht voor de bewegingsontwikkeling van leerlingen. Wij horen wat dat betreft vooral tot het deel binnen de school dat uitgaat van het hoofd hart handen principe; leren door te doen. Leerlingen zijn tijdens LO vooral lijfelijk bezig met bewegingsvaardigheden. We laten leerlingen soms vragenderwijs ook kennis opdoen in de LO-les. We laten ze (al dan niet schriftelijk) nadenken over waar we mee bezig zijn. Verder speelt het sociaal-emotionele leren een belangrijke rol in de LO-les. In school kunnen we in de LO-les een voorbeeld zijn van 'totaal leren'. Vaak worden we gezien als de compensatie van de andere vakken waarbij vooral via het 'hoofd' geleerd wordt. Bij LO gaat het vooral om zo veel mogelijk 'lijfelijk' leren.

Buitenschools

We blijven echter met LO en bewegingsonderwijs meestal binnen de muren van de school, alhoewel we steeds meer uitgedaagd worden over de muren van school heen te kijken. Voor ons vak betekent dat contact maken met de buurt en sportverenigingen. We willen dat leerlingen daar de mogelijkheden voor deelname aan de

bewegingscultuur leren kennen. Het initiatief ligt bij de school.

'Het International Award for Young People' (kort 'De Award') project is een aanvullend project op het schoolprogramma. Het is een uitdaging voor leerlingen zelfstandig contact te maken met buurt en sportverenigingen als onderdeel van hun sportieve ontwikkeling. Daarnaast worden ze uitgedaagd te werken aan een individueel talent, vrijwilligerswerk en het organiseren en uitvoeren van een expeditie en deelnemen aan een groepsproject (residential). School kan de initiator zijn, maar het kan ook via Scouting of maatschappelijk werk programma's. In alle gevallen zijn de jongeren zelf baas en manager over hun ontwikkeling. Daarbij worden verschillende niveaus onderscheiden (Brons, Zilver en Goud).

Uitvoering via school

Dit project gaat verder dan de schoolmuren en stijgt boven de school uit. Veel leerlingen van onze school (de Meergronden Almere) doen mee

Wat is de Award

De Award is een 'non formal educational' programma: een methode voor niet-formeel leren. Talentontwikkeling, zelfstandigheid en maatschappelijke betrokkenheid van de jongeren tussen de 14 tot en met 24 jaar staat centraal. Het programma biedt een structuur waarbinnen jongeren verschillende soorten, zelfgekozen activiteiten buiten schooltijd ondernemen. Ze stellen zichzelf doelen en proberen dat binnen een bepaalde periode te bereiken. Daarbij worden ze begeleid door een vrijwillige coach: de Awardbegeleider, waarbij zoveel mogelijk 'zelf doen' voorop staat. Na het afronden van alle activiteiten, ontvangen ze voor die prestatie een internationaal erkend certificaat: hun Bronzen, Zilveren of Gouden Award.

De waarde van de Award voor onderwijsinstellingen en jongerenorganisaties

De Award kan ingezet worden voor verschillende doelen. Natuurlijk als naschools aanbod, waardoor talentontwikkeling praktisch vorm krijgt. Het is een gestructureerde en aansprekende manier om het portfolio van jongeren aan te vullen. In deze tijd van toelatingsgesprekken en strenge selectie is dat heel waardevol. Maar het programma geeft ook invulling aan maatschappelijke betrokkenheid van jongeren, actief burgerschap en participatie. Ook scholen die zoeken naar programma's die helpen bij 'character building' kiezen voor het Award programma. Internationale scholen bieden de Award aan, zodat de deelnemers op een andere manier in contact komen met de Nederlandse maatschappij. Hoewel de Award overal ter wereld hetzelfde kader volgt, komt zijn kracht ook voort uit het vermogen van het programma om te worden aangepast aan de specifieke behoeften en wensen van elk individu in de leeftijd tussen 14 en 24 jaar.

Bron: www.award.nl

of hebben meegedaan aan het project. Het gaat er in de Award om dat jonge mensen zich vrijwillig aanmelden en zich verder ontwikkelen op vier gebieden. In die gebieden stellen zij zichzelf nieuwe doelen. De gebieden zijn;

- 1 **Maatschappelijke betrokkenheid**; iets doen ten behoeve van de samenleving. Bijvoorbeeld je doet wekelijks boodschappen voor bejaarde mensen, of je verzorgt een programma voor de ziekenomroep of helpt mee activiteiten te organiseren in het buurthuis, je helpt bij trainingen op de hockeyclub of je bent scheidsrechter bij de pupilletjes.
- 2 **Individueel talent**; creatieve, culturele of technische vaardigheden ontwikkelen. Bijvoorbeeld je gaat toneelspelen in een toneelproductie, je gaat een website leren bouwen of gitaar leren spelen, artikelen schrijven in een jeugdblad of leren tuinen aan te leggen en te onderhouden.

► Prins Edward van Engeland, tijdens koninklijk bezoek aan Almere en contact met leerlingen van school

- 3 **Sport**; sportieve doelen stellen waarbij sprake is van prestatie verbetering. Bijvoorbeeld leren duiken of een lange afstand lopen, dansuitvoeringen maken, voorbereiden op en meedoen aan roeiwedstrijden, fitnessstraining, paardrijden, leren schermen...
- 4 **Expeditie**; ontdekking- of onderzoektocht organiseren/uitvoeren, in groepen van vier, vijf, zes of zeven leerlingen. Bijvoorbeeld een expeditie organiseren in een Nederlands natuurgebied (lopen op de Utrechts heuvelrug, kanoën in de Weerribben, zeilen op een van de Friese meren), of zelfs in Wales de hoogste berg (Mount Snowdon) beklimmen.

Waardering

Als leerlingen het programma hebben volbracht krijgen ze na afloop een certificaat en een medaille, afhankelijk van het niveau dat ze hebben gehaald. Dat kan zijn Brons, Zilver of Goud. Deze onderscheiding of Award, heeft internationale betekenis. Er zijn inmiddels ongeveer 140 landen en gebieden met gemiddeld een miljoen deelnemers per jaar die deelnemen aan dit project. De uitreiking van deze Awards is altijd een officiële gelegenheid waarbij belangrijke personen en pers worden uitgenodigd. Het halen van een Award heeft status. In Engeland, waar het project oorspronkelijk vandaan komt (Duke of Edinburgh Award sinds 1956) worden Gouden Awards op Buckingham Palace uitgereikt.

Er worden inhoudelijk meer eisen gesteld aan activiteiten die voor Goud tellen. Maar de doelen worden zeer individueel afgesproken. Er wordt op gerekend dat je minimaal per week één of twee uur aan de doelen moet werken om ze te kunnen halen. De Expeditie is meestal de afsluiting van het project en moet door een groep van vier tot zeven leerlingen voorbereid en uitgevoerd worden. Iedereen die de uitdaging aan wil gaan kan op vrijwillige basis meedoen! Het is geen wedstrijd wie de beste de is. Het gaat om je eigen individuele ontwikkeling.

We starten ieder jaar op de Meergronden met een groep leerlingen uit de bovenbouw (derde klas) die eerst gaan voor Brons. Na de voorbereidingen in november en december moeten de leden van deze groep hun doelen- en activiteitenplan op orde hebben, en uitvoeren in januari. Als alles dan volgens plan verloopt worden er ieder jaar Awards uitgereikt.

Non formal teaching

Het coachen van de Award wordt beschouwd als een vorm van 'non formal teaching'. Het verschil met formal teaching is dat leerlingen volledige verantwoordelijkheid nemen voor hun leerproces en ontwikkeling. Bij de start maken ze kennis met

de eisen die aan de Awards gesteld worden. Leerlingen die zich uitgedaagd voelen door deze eisen gaan zichzelf doelen stellen. Ze merken dat ze invloed hebben op hun eigen ontwikkeling en zelf keuzes kunnen maken in de activiteiten en het zoeken van een geschikte coach. Dat kan iemand zijn met een speciale functie, bijvoorbeeld een trainer van een club. Maar het kan ook een volwassene zijn uit hun omgeving die zicht heeft op het proces en optreedt als assessor. De Award-begeleider van school houdt het overzicht van de assessoren bij via een online recordbook (ORB) waar in de tijdbesteding en vorderingen worden aangetekend.

We beginnen met de deelnemers te vragen voor zichzelf doelen te stellen. De deelnemers worden individueel aangesproken en houden hun vorderingen bij in het ORB. Dit is het grote verschil met 'formal teaching' waarbij de doelen en de plannen door school en de docent worden bepaald en vorderingen ook door docenten worden bijgehouden in schema's en rapportages, gebonden aan de school- en examenprogramma's.

Het belangrijkste verschil is dat de volledige verantwoordelijkheid ligt bij de leerlingen wat betreft timing; of en wanneer de leerling begint, maar ook wanneer hij/zij wil stoppen of een pauze wil nemen. Het is een vrijwillige deelname. De enige grens is de leeftijdsgrens; het moet binnen de leeftijd van 14 tot en met 24 jaar plaatsvinden. Daarmee is het ook school overstijgend. Er zijn leerlingen geweest die na hun middelbareschooltijd zijn doorgegaan om Goud te halen.

Succesmomenten

In de twintig jaar dat het project nu loopt op onze school hebben we enkele gedenkwaardige momenten meegemaakt. Vooral met de expedities. Het is hartverwarmend te zien dat leerlingen die geen kampeerervaring hebben, nu na voorbereiding gaan hiken en biken of kanoën met volledige bepakkings in de Nederlandse natuurparken. Voor Zilver zijn er expedities geweest in de Ardennen met flinke wandelingen met hoogteverschillen. Het meest aansprekend was de Gouden expeditie in Wales waar vijf leerlingen in vier dagen de Mount Snowdon (1085 m.) hebben beklommen.

Speciale herinneringen hebben we ook aan de uitreikingen van de medailles en certificaten. Leerlingen laten dan op deze uitreikingsavond een van hun doelen zien en vertellen erover aan ouders en genodigden (coaches). Er is dan een sfeer van bewondering en waardering voor de toewijding waarmee leerlingen aan het project gewerkt hebben. Het niveau van beheersing is uiteenlopend. De waardering is voor het proces en 'commitment'.

Jezelf doelen stellen

De presentaties maken duidelijk waar het in de Award om gaat. Hoewel de uitvoeringen en de resultaten volledig van elkaar verschillen zijn er toch overeenkomsten. De hoeveelheid werk en moeite die leerlingen in de verschillende activiteiten hebben gestoken en de ontwikkeling die ze hebben doorgemaakt in het stellen en managen van zelf gestelde doelen is vergelijkbaar. De zichtbare verschillen zijn er vanwege de verschillende startpunten. De één leert de beginselen van bijvoorbeeld pianospelen met een muziekstuk voor beginners. Een ander heeft al jaren muziekles en stelt zich als doel een moeilijk klassiek muziekstuk onder de knie te krijgen. De één wil met doorlopen komen van 5 km wandelen naar 5 km hardlopen. Een ander doet al jaren atletiek en wil de 10 km onder de 40 minuten lopen. De boodschap is: wat je startpunt ook is, stel jezelf een doel, doe er moeite voor en je wordt beloond.

Tips

Is het moeilijk om het project te beginnen? Enthousiasme creëren is één ding, maar het volhouden is een ander ding. Uiteindelijk is dat de kracht van het programma; de volledige verantwoordelijkheid voor de leerlingen. Maar dit kan ook zijn valkuil zijn. Leerlingen zijn verantwoordelijk voor het kiezen van hun eigen doelen en hun eigen tijdschema. Soms geven ze plotseling op zonder aankondiging. Communicatie is erg belangrijk zonder te forceren. Dat is soms balanceren op het slappe koord. Daarmee is het project niet voor alle leerlingen weggelegd. Maar voor hen die het aan kunnen is het een uiterst waardevolle aanvulling en stimulant voor hun persoonlijke ontwikkeling.

Alles bij elkaar verdient het Awardproject een plaats in het schoolprogramma voor vrijwillige deelname voor leerlingen. Leerlingen leren zelfverantwoordelijkheid te nemen over hun ontwikkeling op verschillende gebieden. Ze werken aan hun eigen ontwikkeling en leveren een bijdrage aan de samenleving en krijgen er (koninklijke) internationale waardering voor terug.

▲ Award uitreiking

Foto's
archieff Meergronden

Contact
m.massink1@upcmail.nl

Kernwoorden
non formal teaching